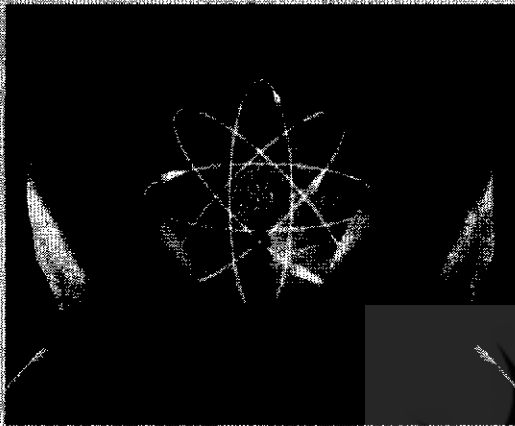

گفت و گوی البرادعی با نیوزویک

منبع: هفته نامه آمریکایی نیوزویک
تاریخ انتشار: ۲۳ ژانویه ۲۰۰۶

اشاره:

آنچه در ذیل می خوانید متن کامل مصاحبه محمد البرادعی، رییس آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای سازمان ملل است. این مصاحبه حاوی نکات مهمی از زبان این دیپلمات مصری است. با این که وی در اواخر ۲۰۰۵ در موسسه مطالعات استراتژیک لندن طی سخنانی گفت که امیدوار است در ماه مارس ۲۰۰۶ غیر نظامی بودن ماهیت برنامه هسته‌ای ایران را اعلام کند در مصاحبه ای که می خوانید چنین به نظر می رسد که وی از این امیدواری فاصله گرفته است. آنچه بسیار مهم است این که پس از سه سال تحقیق و بازرسی های آژانس در ایران، مهلت اعلام نظر درباره پروژه هسته‌ای ایران در مارس به پایان می رسد و آن طور که رییس آژانس در سطور ذیل می گوید این زمان تمدید نخواهد شد. او پس از این مصاحبه دیدگاه‌های خود را تغییر داد و پیشنهادات جدیدی را مطرح کرده است.

که ایرانی‌ها چندان اهمیتی نمی دهند که شما چه فکری می کنید!
خب، شاید چنین به نظر برسد که آنان اهمیتی نمی دهند. اما اگر من (به عنوان رییس آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای سازمان ملل) بیایم و بگویم که پس از سه سال کار فشرده نتوانسته‌ام صلح آمیز بودن ماهیت برنامه هسته‌ای ایران را تایید کنم، فکر می کنم که آنگاه این نتیجه گیری من در سراسر جهان طنین انداز خواهد شد.

نیوزویک - آیا شما فکر می کنید که هیچ گونه علایمی هست که نشان دهد ایران یک برنامه هسته‌ای موازی کاملاً متفاوت و جدا هم دارد که برای تولید سلاح هسته‌ای کار کند؟

- خیر، ما چنین شواهد و علایمی ندیده‌ایم. اما من نمی توانم این احتمال را به طور کامل رد کنم. نیوزویک - البته یک مشکل دیگر هم وجود دارد. حتی اگر ایران اکنون فقط مشغول انجام تحقیقات هسته‌ای که اعلام کرده باشد، هیچ بندی در معاهده منع گسترش سلاح های هسته‌ای در جهان

باید تمامی این نکات را مشخص کنیم. مساله کاملاً روشن است. آنها (ایرانی‌ها) می دانند که ما (آژانس) چکاری می خواهیم انجام دهیم و آنها باید بروند و انجام این کار را تسهیل کنند. من می خواهم این را اعلام کنم که نمی توانم ضرب الاجلی که در ششم مارس سال جاری به پایان می رسد را تمدید کنم.
نیوزویک - ضمن احترام به شخص جنابعالی باید گفت چنین به نظر می رسد

آژانس شواهدی دال بر برنامه هسته‌ای موازی در ایران مشاهده نکرده است

نیوزویک - گفته اید که صبرتان در برابر ایران تمام شده است، این حرف یعنی چه؟
- ظرف سه سال گذشته ما به شدت در حال فعالیت در ایران بوده‌ایم تا غیرنظامی بودن برنامه هسته‌ای این کشور را تایید کنیم، اما حتی پس از سه سال از این کار من هنوز در موقعیتی نیستم تا درباره صلح آمیز بودن ماهیت برنامه هسته‌ای ایران قضاوت کنم. ما هنوز نیازمند آنیم تا از طریق دسترسی به اسناد، افراد و اماکن مختلف اطمینان حاصل کنیم که ما همه چیز را که باید ببینیم دیده‌ایم و اطمینان حاصل کنیم که جنبه مخفی (منظور نظامی) در این برنامه وجود ندارد.

نیوزویک - ایران قبل از آن که شما (آژانس) از سایت لویزان بازدید کنید، تاسیسات این محل را با بولدورز تخریب کرده و به شما اجازه انجام آزمایشات را نداد؟

- روشن است که ما نیازمند نمونه برداری های محیطی از برخی از لوازمی هستیم که قبلاً در سایت لویزان بوده‌اند. ما باید با برخی از افرادی مصاحبه کنیم که در لویزان مشغول فعالیت بوده‌اند. لذا ما

(اصطلاحاً آن پی تی) وجود ندارد که ایران را از غنی سازی اورانیوم باز دارد، کاری که خود ایرانی ها هم می گویند که حق آنان است که غنی سازی را انجام دهند. آنها می توانند به نقطه ای برسند که سوخت مورد نیاز هسته ای خود را خود تولید کنند.

- کاملاً درست است. و اگر آنها مواد هسته ای داشته باشند و یک برنامه موازی نظامی هسته ای هم داشته باشند، آنگاه در واقع نباید از تولید سلاح هسته ای چند ماهی بیشتر فاصله داشته باشند. ما نیازمندیم که معاهده آن پی تی را تغییر دهیم، چرا که این حاشیه امنیتی کنونی که در معاهده وجود دارد (تا غنی سازی اورانیوم کنند) قابل قبول نیست. اما مشخصاً در مورد ایران، آنچه شورای حکام آژانس می گوید

این است که شما به موجب معاهده حق غنی سازی اورانیوم را دارید اما به خاطر کمبود اطمینانی که نسبت به برنامه شما (ایران) وجود دارد و نظر به این که آژانس هم غیر نظامی و صلح آمیز بودن برنامه شما را تأیید نکرده است، لذا شما نمی توانید از حق خود در معاهده برای غنی سازی اورانیوم استفاده کنید. به عبارتی شما (ایران) باید یک دوره آزمایشی را پشت سر بگذارید تا اعتماد به بازسازی شود و سپس بتوانید به طور کامل از حقوق خود (در معاهده آن پی تی) برخوردار شوید.

نیوزویک - آنچه شما گفتید بنیان مذاکرات اروپایی ها و روسیه با ایران بود. اما اکنون اعلام شده که این مذاکرات به بن بست رسیده است و تنش ها در حال اوج گیری هستند. اعضای شورای حکام آژانس نشست اضطراری در مورد ایران تشکیل خواهند داد. آمریکا و اکنون اروپا خواهان ارجاع پرونده ایران به سازمان ملل هستند تا شورای امنیت این سازمان به موضوع ایران رسیدگی کند.

- من به شما می گویم که هیچ کس خواهان آن نیست که کار به شورای امنیت کشیده شود، اگر آنها

جویانه اتخاذ کنند، همه آسیب خواهند دید و بحث و تردیدی در این باره وجود ندارد. اما در پایان کار، به نظر من ایران است که آسیب و ضربه بیشتری متحمل خواهد شد چرا که با یک جامعه بین المللی طرف است که اتحاد بیشتری در مقابل او دارد.

نیوزویک - ایران بدون این که پروتکل های الحاقی (به معاهده آن پی تی) را امضا و تصویب کرده باشد، تاکنون به آنها عمل کرده و براساس آنها به بازرسان شما اجازه داده براساس درخواست های فوری از تاسیسات ایران بازدید کنید. اکنون تهران تهدید کرده که این همکاری را متوقف خواهد کرد.

البته این کار (ایران) اقدام دیگری در افزودن بر تنش ها خواهد بود. این کار به ضرر خود ایران تمام خواهد شد، چرا که تا وقتی ما (آژانس و بازرسانش) در ایران حضور داشته باشیم، حداقل می توانیم شاهد تحولات باشیم و بگوییم که تهدید روشن و فوری (از جانب فعالیت های هسته ای ایران) ایجاد نشده است. اگر بازرسی از تاسیسات ایران ممکن نباشد، آنگاه برخی هر طور که بخواهند درباره فعالیت های هسته ای ایران گمانه زنی های مختلف و تند خود را مطرح می کنند و این چنین وضعی به ایران ضربه خواهد زد.

نیوزویک - در این باره چه نظری دارید که ایرانی ها الان دارند فقط زمان می خرند. به همین دلیل است که (در اوایل این مصاحبه) گفتیم ما ظرف هفته های آینده به موعد گرفتن نتیجه نزدیک می شویم. دیپلماسی فقط حرف زدن نیست. دیپلماسی باید با فشارهایی که اعمال می شود و در موارد اضطراری دیپلماسی باید با استفاده از اهرم زور، مورد حمایت قرار گیرد. ما اصول و قواعدی داریم. ما باید با اطمینان از جوانب امور، هر آنچه می توانیم برای رعایت این اصول و قواعد انجام دهیم. اگر لازم باشد شما باید شرایطی را تحمیل کنید. این البته آخرین راه است. اما بعضی اوقات شما باید این کار را انجام دهید.

(ایرانی ها) بتوانند از این کار جلوگیری کنند... (اما) حتی اگر هم پرونده ایران به شورای امنیت برود، این کار بر اساس یک رویکرد و روش تدریجی صورت خواهد گرفت.

اگر (ایرانی ها) تصمیم بگیرند که روشی مقابله

ایران برای اعتماد سازی باید یک دوره آزمایش را پشت سر بگذارند